

Investering standaardstal

Caroline van Brakel, PV

Met behulp van de prijsopgave van verschillende aannemers en stalinrichters is berekend dat een zeugenplaats een gemiddeld investeringsbedrag (excl. **BTW**) van **f 5.178,-** vraagt. De jaarkosten bedragen **f 557,88** per zeugenplaats. Voor een vleesvarkensplaats is het investeringsbedrag (excl. **BTW**) **f 885,-**. De jaarkosten zijn berekend op **f 91,33** per vleesvarkensplaats.

Een viertal aannemers en verschillende stalinrichters is gevraagd een open begroting ofwel offerte op te stellen voor een nauwkeurig gedefinieerde standaardstal voor zeugen en voor vleesvarkens. De standaard zeugenstal heeft een omvang van 172 zeugenplaatsen (160 productieve zeugen). De standaard vleesvarkensstal omvat 1.840 vleesvarkensplaatsen. Deze modern uitgevoerde standaardstallen anno 1995 lijken in sterke mate op de compacte stallen zoals beschreven door Bens et al. (1994). De zeugenstal bestaat uit een afdeling voor guste zeugen, een tweetal afdelingen voor dragende zeugen, acht biggenafdelingen met per afdeling zes biggenhokken en zes kraamafdelingen met zes kraamhokken per afdeling. De vleesvarkensstal heeft 23 afdelingen met acht hokken á tien varkens. Een afdeling is ingericht als ziekenboeg, opslagruimte en kantoor.

Met behulp van de open begrotingen zijn de investeringsbedragen berekend voor de verschillende onderdelen en hoofdonderdelen waaruit beide stallen bestaan. De jaarkosten van de investering zijn

bepaald door berekening van de afschrijvingskosten volgens de bloksgewijze afschrijvingsmethodiek van Bens et al. (1994), de rentekosten (rente = 7%) en de onderhoudskosten.

Om een indicatie te geven van de in de praktijk voorkomende prijsverschillen ten aanzien van de verschillende onderdelen, is per onderdeel ook de variatie rondom de gemiddelde investeringsbedragen berekend. Deze variatie is berekend als het procentuele verschil tussen de duurste of goedkoopste variant ten opzichte van het gemiddelde.

Resultaten

In tabel I zijn de investeringsbedragen en de berekende jaarkosten van de verschillende hoofdonderdelen waarin de zeugenstal is ingedeeld, weergegeven. Van het investeringsbedrag en de jaarkosten is per onderdeel aangegeven hoeveel procent deze kosten uitmaken van het totaal (100%).

Uit tabel I is af te lezen dat bij een bedrijfsomvang

Tabel I : Investeringsbedragen (excl. BTW) en jaarkosten per zeugenplaats (172 zeugenplaatsen)

	investeringsbedrag (gld/zeugenplaats)	jaarkosten (gld/zeugenplaats)
Vorbereidend werk, algemeen	178,48 (3,4%)	12,58 (2,3%)
grondwerk	77,64 (1,5%)	4,66 (0,8%)
onderbouw	1.033,67 (20,0%)	79,59 (14,3%)
bovenbouw	1.616,73 (31,2%)	133,70 (24,0%)
inrichting (kunststof biggenroosters)	884,09 (17,1%)	138,08 (24,8%)
klimaatbeheersing	799,29 (15,4%)	107,82 (19,3%)
voerinstallatie en -opslag	295,36 (5,7%)	43,21 (7,7%)
overigen	294,82 (5,7%)	38,21 (6,8%)
TOTAAL	5.180,08 (100%)	557,85 (100%)

van ongeveer 172 zeugenplaatsen een zeugenplaats in een stal met deze moderne bedrijfsopzet gemiddeld ongeveer f 5.180,- aan investering vraagt en per plaats f 557,85 aan jaarkosten met zich meebrengt. De investeringen voor de boven- en onderbouw maken samen al ruim 50% van het totale investeringsbedrag uit. Doordat voor ruwbouw gerekend wordt met een relatief lange afschrijvingstermijn (40 jaar) en lage onderhoudskosten bedragen de jaarkosten van deze beide onderdelen bij elkaar opgeteld slechts 38% van de totale jaarkosten. De gemiddelde jaarkosten van de boven- en onderbouw zijn hierbij respectievelijk 8,3% en 7,7% van de betreffende investeringsbedragen.

De grootste kostenpost met betrekking tot de jaarkosten vormt de inrichting. Deze vergt 24,8% van de totale jaarkosten. Ten opzichte van het investeringsbedrag voor de inrichting liggen de jaarkosten procentueel gezien tweemaal zo hoog als bij de boven- en onderbouw. De jaarkosten voor inrichting bedragen 15,6% van het investeringsbedrag. Dit is met name het gevolg van de kortere afschrijvingstermijn (10 jaar) waarmee voor het merendeel van de inrichting gerekend wordt. Daarnaast zijn de onderhoudskosten vaak hoger dan gemiddeld.

In de praktijk komt veel variatie (meer dan 20%) voor in de investeringsbedragen, voor met name mestkelderwanden, betonvloeren en vloerafwerking, binnenwanden, hokafscheidingen en boxen. Deze variatie is het gevolg van onder andere kwaliteitsverschillen en verschillen in uitvoering en/of type en deels prijsverschil uit concurrentie-overwegingen.

In tabel 2 zijn de investeringsbedragen en berekende jaarkosten per vleesvarkensplaats weergegeven. Ook in deze tabel is achter deze bedragen tussen haakjes het percentage van het totale bedrag gegeven.

Uit tabel 2 blijkt dat ook het investeringsbedrag voor een vleesvarkensplaats (f 885,15) voor meer dan 50% bestaat uit de investeringen voor de hoofdonderdelen boven- en onderbouw. Ook de jaarkosten worden voor respectievelijk 22,2 en 21,0% bepaald door de kosten voor de boven- en onderbouw. De inrichting van een vleesvarkensstal is beduidend eenvoudiger dan die van een zeugenstal. Het investeringsbedrag per vleesvarkensplaats voor de inrichting bedraagt 8,6% van het totale investeringsbedrag. De betreffende jaarkosten zijn net iets hoger en bedragen 13,3% van de totale jaarkosten. Doordat net als bij de inrichting ook voor de verschillende onderdelen van de klimaatbeheersing gerekend wordt met relatief korte afschrijvingstermijnen en hoge onderhoudskosten, en omdat de klimaatbeheersing het op twee na grootste investeringsbedrag vraagt, brengt de klimaatbeheersing de hoogste jaarkosten per vleesvarkensplaats per jaar met zich mee.

Ook bij de vleesvarkensstal komt in de praktijk veel variatie, (van 20% tot 50%) rondom de investeringsbedragen van de verschillende onderdelen voor. ■

Tabel 2: Investeringsbedragen (excl. BTW) en jaarkosten per vleesvarkensplaats (1.840 plaatsen)

	investeringsbedrag (gld/vleesvarkensplaats)	jaarkosten (gld/vleesvarkensplaats)
Vorbereidend werk, algemeen	26,42 (3,0%)	1,96 (2,1%)
grondwerk	8,49 (1,0%)	0,51 (0,6%)
onderbouw	232,04 (26,2%)	19,28 (21,0%)
bovenbouw	264,13 (29,8%)	20,40 (22,2%)
inrichting (kunststof biggenroosters)	76,18 (8,6%)	12,24 (13,3%)
klimaatbeheersing	176,26 (19,9%)	23,02 (25,1%)
voerinstallatie en -opslag	66,09 (7,5%)	10,32 (11,2%)
overigen	35,54 (4,0%)	4,09 (4,5%)
TOTAAL	885,15 (100%)	91,82 (100%)